

Sygn. VUa 38/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim,

Wydział V w składzie:

Przewodniczący: SSO Beata Łapińska

Sędziowie: SSO Urszula Sipińska-Sęk

SSR del. Marzena Foltyn-Banaszczyk (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie

sprawy z wniosku E. W.

przeciwko Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

o zasiłek chorobowy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w Ł.

od wyroku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Tryb. IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 15 lipca 2015r. sygn. IV U 119/15

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że oddala odwołanie.

Sygn. akt V Ua 38/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 lipca 2015 roku w sprawie o sygn. akt IV U 119/15 Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim zmienił zaskarżone decyzje i przyznał wnioskodawczyni E. W. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 20 grudnia 2014 roku do dnia 17 lutego 2015 roku.

Podstawę powyższego wyroku stanowiły następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne Sądu Rejonowego:

Decyzją z dnia 1 lipca 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 27 maja 2014 roku do 24 czerwca 2014 roku.

Kolejną decyzją z dnia 21 sierpnia 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 29 lipca 2014 roku do 11 sierpnia 2014 roku, a następną odmówił prawa do zasiłki chorobowego za okres od 12 sierpnia 2014 roku do 25 sierpnia 2014 roku.

Następną decyzją ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 26 sierpnia 2014 roku do 8 września 2014 roku, a następnie za okres od 9 września 2014 roku do 29 września 2014 roku. Podstawą tych

decyzji było przyjęcie przez organ rentowy, że okresy niezdolności do pracy pozostają w związku z niezdolnością do pracy trwającą do 15 maja 2014 roku.

Decyzją z dnia 14 października 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 30 września 2014 roku do 20 października 2014 roku z uwagi na to, że niezdolność do pracy pozostaje w związku z niezdolnością do pracy do 15 maja 2014 roku i od 27 maja 2014 roku do 24 czerwca 2014 roku i powstała po przerwie krótszej niż 60 dni. Przedmiotowa decyzja została zaskarżona przez wnioskodawczynię.

Przy tak ustalonym niespornym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał odwołanie za zasadne. Sąd podniósł, iż w przedmiotowej sprawie ZUS wydał dwie decyzje, w których jako podstawę odmowy prawa do świadczenia wskazał niepodleganie ubezpieczeniu chorobowemu z uwagi na nieopłacanie składki za miesiąc grudzień w pełnej wysokości.

W ocenie Sądu Rejonowego argumentacja organu rentowego była chybiona. Wnioskodawczyni jako osoba prowadząca działalność gospodarczą samodzielnie opłaca składki ubezpieczeniowe, w tym również składki na ubezpieczenie chorobowe.

Sąd Rejonowy powołał się na przepis art. 18 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w którym zawarta jest zasada określania wysokości składki za te miesiące, w których osoba dana była niezdolna do pracy. Składki podlegają wówczas proporcjonalnemu zmniejszeniu. Są też te składki opłacane w terminie do 10 dnia miesiąca następnego po miesiącu którego składka dotyczy.

E. W. opłaciła w styczniu składkę za miesiąc grudzień 2014 roku w zmniejszonej wysokości, gdyż od 20 grudnia 2014 roku była niezdolna do pracy. A w dacie opłacania składki nie istniała decyzja odmawiająca prawa do zasiłku chorobowego za okres od 20 grudnia 2014 roku.

W ocenie Sądu Rejonowego nie ma podstaw do przyjęcia, że powódka od 1 grudnia 2014 roku nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu. A wobec powyższego ma prawo do zasiłku chorobowego za oba powyższe okresy.

Z tego względu Sąd I instancji zmienił zaskarżone decyzje.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosł Zakład Ubezpieczeń Społecznych zaskarżając go w całości, jednocześnie zarzucając rażące naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 1 ust 1, art. 6 ust 1, art. 8 i art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie. Organ rentowy wniosł o zmianę wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania.

W odpowiedzi na apelację E. W. wniosła o jej oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił dodatkowo, co następuje:

Decyzję z dnia 14 października 2014 roku, którą ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 30 września 2014 roku do 20 października 2014 roku została zaskarżona przez E. W.. Sąd Rejonowy w Łodzi Wydział pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie XIV U 1511/14 oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

Decyzją z dnia 27 października 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 29 lipca 2014 roku do dnia 20 października 2014 roku. Sąd Rejonowy w Piotrkowie Tryb. Wydział pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie IV U 383/14 oddalił odwołanie wnioskodawczyni.

(okoliczności niesporne)

Pismem z dnia 2 lutego 2016 roku ZUS wyraził zgodę na opłacenie przez wnioskodawczynię po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące lipiec, sierpień, wrzesień, październik, grudzień 2014 roku.

(dowód: pismo k. 35)

Wnioskodawczyni zapłaciła brakujące składki dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące lipiec, sierpień, wrzesień, październik, grudzień 2014 roku.

(okoliczności niesporne)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego jest zasadna i skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku.

Podniesiony w apelacji przez organ rentowy zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy wskazanych przepisów prawa materialnego ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa należało uznać za całkowicie zasadny.

W szczególności słusznie podniósł skarżący, a co pominął Sąd I instancji, iż podstawą odmowy przyznania wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego wskazaną w zaskarżonych decyzjach było nie tylko stwierdzenie przez organ rentowy ustania podleganiu ubezpieczeniu społecznemu przez wnioskodawczynię od 1 grudnia 2014 roku wskutek opłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie społeczne za miesiąc grudzień w niepełnej wysokości, ale również opłacenie składek za miesiąc lipiec i październik 2014 roku również w niepełnej wysokości, a w miesiącach sierpień i wrzesień 2014 roku brak wpłat. Ponadto jako podstawę odmowy prawa do zasiłku chorobowego organ rentowy podał, iż niezdolność do pracy wnioskodawczyni rozpoczynająca się od 20 grudnia 2014 roku powstała po przerwie równej 60 dni, skoro poprzednia niezdolność do pracy niespornie trwała do 20 października 2014 roku. Zatem przerwa ta nie przekroczyła 60 dni, co również pominął Sąd Rejonowy rozstrzygając w sprawie.

W kontekście powyższego istotne dla rozstrzygnięcia w sprawie były okoliczności dotyczące zaskarżenia przez wnioskodawczynię decyzji z dnia 14 października 2014 roku, którą ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 30 września 2014 roku do 20 października 2014 roku oraz decyzji z dnia 27 października 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 29 lipca 2014 roku do dnia 20 października 2014 roku.

Zgodnie bowiem z treścią art. 18 ust 10 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, na który powołał się w uzasadnieniu Sąd Rejonowy zasady zmniejszania najniższej podstawy wymiaru składek, o których mowa w ust. 9, stosuje się odpowiednio w przypadku ***niezdolności do pracy trwającej przez część miesiąca, jeżeli z tego tytułu ubezpieczony spełnia warunki do przyznania zasiłku***. O ile zatem słusznie Sąd Rejonowy zaważa, iż wnioskodawczyni jako osoba prowadząca działalność gospodarczą samodzielnie opłaca składki na ubezpieczenie społeczne, w tym na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe, o tyle możliwość zmniejszenia najniższej podstawy wymiaru składek miałaby miejsce w niniejszym przypadku jedynie wówczas, gdy w danym miesiącu wnioskodawczyni spełniłaby warunki do przyznania zasiłku. Chodzi nie tylko o miesiąc grudzień 2014 roku, ale również o miesiące od lipca do października 2014 roku, kiedy to wnioskodawczyni nie opłacała składek w pełnej wysokości lub w ogóle ich nie opłacała, a nie była uprawniona do zasiłku chorobowego, co wynikało z prawomocnych decyzji odmownych.

Powyzsze skutkowało w myśl art. 14 ust. 2 pkt 2 ww ustawy systemowej ustaniem ubezpieczenia emerytalnego i rentowego oraz chorobowego od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie. Oznaczało to, jak słusznie podniósł organ rentowy ustanie dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego wnioskodawczyni w okresie od 1 lipca 2014 roku do 31 października 2014 roku oraz od dnia 1 grudnia 2014 roku.

Konsekwencje powyższego są daleko idące, czego nie zauważył Sąd I instancji, gdyż zgodnie z treścią art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa ubezpieczony nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego - jeżeli jest ubezpieczony dobrowolnie.

Nawet zatem przyjmując za Sądem Rejonowym, iż od dnia 1 grudnia 2014 roku nie ustało ubezpieczenie chorobowe wnioskodawczyni, nie mogła ona nabyć prawa do zasiłku chorobowego, gdyż od 1 listopada 2014 roku nie upłynęło do dnia 20 grudnia 90 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego. Jednocześnie nie miał zastosowania przepis art. 4 ust 2 ustawy, który stanowi iż do okresów ubezpieczenia chorobowego, o których mowa w ust. 1, wlicza się poprzednie okresy ubezpieczenia chorobowego, jeżeli **przerwa między nimi nie przekroczyła 30 dni** lub była spowodowana urlopem wychowawczym, urlopem bezpłatnym albo odbywaniem czynnej służby wojskowej przez żołnierza niezawodowego. Przerwa w ubezpieczeniu u wnioskodawczyni trwała ponad 30 dni, tj. od dnia 1 lipca 2014 roku do 31 października 2014 roku. Ponadto w takim przypadku nie znalazłby zastosowania przepis art. 18 ust. 10 ustawy systemowej, skoro oczywistym byłoby, że wnioskodawczyni nie może zmniejszyć podstawy wymiaru składki na dobrowolne ubezpieczenie społeczne w miesiącu grudniu 2014 roku, skoro z wyżej wskazanych przyczyn nie spełnia ona warunków do przyznania zasiłku chorobowego.

Z tych względów okoliczność czy zaskarżone decyzje: z dnia 14 października 2014 roku, którą ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 30 września 2014 roku do 20 października 2014 roku oraz z dnia 27 października 2014 roku ZUS odmówił wnioskodawczyni prawa do świadczenia rehabilitacyjnego od 29 lipca 2014 roku do dnia 20 października 2014 roku, zostały zmienione czy odwołania wnioskodawczyni zostały oddalone miały istotne znaczenie dla niniejszej sprawy. W przypadku zmiany decyzji zwłaszcza dotyczącej świadczenia rehabilitacyjnego nie doszłoby bowiem do ustania ubezpieczenia chorobowego od dnia 1 lipca 2014 roku do 31 października 2014 roku i wówczas do rozważenia pozostałaby zasadność zmniejszenia podstawy wymiaru składek w grudniu 2014 roku. Ponadto w przypadku zmiany decyzji dotyczącej świadczenia rehabilitacyjnego rozważeniu podlegałaby kwestia doliczenia tego okresu do okresu zasiłkowego. (por. Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 13 lutego 2002 roku, III AUa 1390/01, LEX, który stanął na stanowisku, iż brak jest podstaw prawnych do doliczenia okresu pobierania świadczenia rehabilitacyjnego do okresu zasiłkowego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 25. 06. 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Przerwa między powstaniem ponownej niezdolności do pracy a ustaniem poprzedniej dotyczy tylko okresów zasiłkowych, w których mowa w art. 8 tej ustawy.).

Z ustaleń uzupełniających poczynionych przez Sąd Okręgowy wynikało, iż oba odwołania od ww. decyzji zostały oddalone. Jednocześnie organ rentowy wydał zgodę na opłacenie przez wnioskodawczynię po terminie składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe za miesiące lipiec, sierpień, wrzesień, październik, grudzień 2014 roku.

Z tych względów zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów art. 1 ust 1, art. 6 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa wskazany w apelacji choć słuszny stracił na aktualności.

Powyższe jednakże nie skutkowało uznaniem orzeczenia za prawidłowe. Organ rentowy bowiem zasadnie podniósł zarzut naruszenia przez Sąd I instancji naruszenia przepisów art. 8 i art. 9 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, które to przepisy zostały całkowicie pominięte przez Sąd Rejonowy przy rozstrzygnięciu sprawy.

Zgodnie z treścią art. 8 ww. ustawy zasiłek chorobowy przysługuje przez okres trwania niezdolności do pracy z powodu choroby lub niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy - nie dłużej jednak niż przez 182 dni, a jeżeli niezdolność do pracy została spowodowana gruźlicą lub występuje w trakcie ciąży - nie dłużej niż przez 270 dni.

Do okresu zasiłkowego - w myśl art. 9 ust 1 ww. ustawy - wlicza się wszystkie okresy nieprzerwanej niezdolności do pracy, jak również okresy niemożności wykonywania pracy z przyczyn określonych w art. 6 ust. 2 ustawy. Do okresu zasiłkowego wlicza się okresy poprzedniej niezdolności do pracy, spowodowanej **tą samą chorobą**, jeżeli przerwa pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy **nie przekraczała 60 dni**. (art. 9 ustęp 2 ustawy).

W sprawie nie ma sporu co do kwestii niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą. Spór dotyczył długości przerwy pomiędzy ustaniem poprzedniej a powstaniem ponownej niezdolności do pracy. Z uwagi na oddalenie odwołań wnioskodawczyni od zaskarżonych decyzji organu rentowego wydanych w październiku 2014 roku dotyczących zasiłku chorobowego, ale w szczególności świadczenia rehabilitacyjnego, niespornym było, iż poprzednia niezdolność do pracy wnioskodawczyni trwała do 20 października 2014 roku, a będąca przedmiotem osądu od 20 grudnia 2014 roku. Przerwa ta trwała zatem równo 60 dni. Jak słusznie podkreślał organ rentowy przerwa ta nie przekraczała zatem 60 dni. Tymczasem nowy okres zasiłkowy otwiera się, gdy przerwa w niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą **jest dłuższy od 60 dni**. (tak por. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 2008 roku, IIUK 86/o8). Jak podkreślał w uzasadnieniu ww. wyroku Sąd Najwyższy odwołując się do treści przepisu art. 9 ust 2 sumowanie następujących po sobie w krótkich odstępach czasu okresów niezdolności do pracy z powodu tej samej choroby służy do oddzielenia stanów przemijających od ustabilizowanych, jeżeli bowiem ten sam proces chorobowy czyni pracownika wielokrotnie niezdolnym do pracy w dość krótkich odstępach czasu, to uzasadnione jest przypuszczenie, że wpływ stanu zdrowia na zdolność do pracy nie ma charakteru czasowego (przemijającego). Rozpoczęcie biegu okresu zasiłkowego z każdą taką niezdolnością od nowa pozwalałoby na przebywanie na zasiłku bez końca, mimo że w rzeczywistości stan zdrowia kwalifikowałby pracownika do renty z tytułu niezdolności do pracy. Istotny jest tu jedynie czas trwania przerwy, która - jeżeli jest względnie długa - może wskazywać na zakończenie się procesu chorobowego, a nowa niezdolność do pracy z powodu tej samej choroby jest już traktowana jako efekt nowego procesu chorobowego. Z tych względów należy przyjąć, iż nowy okres zasiłkowy otwiera się, gdy przerwa w niezdolności do pracy spowodowanej tą samą chorobą jest dłuższy od 60 dni. Sąd Okręgowy podzielił w całości stanowisko Sądu Najwyższego.

W konsekwencji powyższego okres niezdolności wnioskodawczyni od 20 grudnia 2014 roku należało doliczyć do poprzedniego okresu niezdolności do pracy. Nie doszło bowiem do otwarcia nowego okresu zasiłkowego.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił w całości odwołanie wnioskodawczyni.